

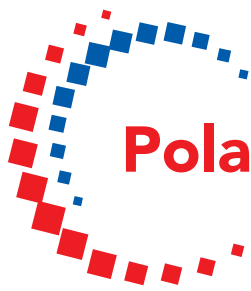
Program djelovanja

Veljača 2021.

SADRŽAJ

Polazišne osnove	3
Borba protiv korupcije i klijentelizma	5
Gospodarstvo	9
Prometna infrastruktura	12
Poljoprivreda	13
Financije i porezna politika	15
Demografija i obitelj.....	18
Pravosuđe i uprava	20
Zdravstvo i mirovine	22
Znanost, obrazovanje, kultura i mediji.....	24
Nacionalna sigurnost, obrana i branitelji	27
Vanjska politika	28
Ustavna reforma, izborni zakon, reforma vlade i lokalne samouprave	29
Kvaliteta života	32
Zaštita prirode i okoliša i održivi razvoj.....	33

Polazišne osnove

Nakon urušavanja komunističkog totalitarnog poretka u Europi, Hrvatska je stekla slobodu i političku neovisnost voljom većine građana i oružanim otporom agresiji. Obranjena je u Domovinskom ratu, a obnovljena prvim slobodnim izborima. Prvih deset godina nove hrvatske neovisnosti proteklo je u uspostavljanju cjelovitosti i suvereniteta, obnovi nacionalnog identiteta kao i postavljanju temelja za daljnji razvoj i organizaciju suvremene hrvatske države. Vrijeme u proteklih dvadeset godina obilježeno je degradacijom i urušavanjem svih temeljnih vrijednosti, institucija i političkog sustava onoga što je trebalo postati moderno i demokratsko društvo. Nužnost promjena nameće obvezu uspostavljanja nove političke opcije koja će preustrojiti institucije i osigurati funkcioniranje sustava i vladavinu prava u državi u kojoj društvo mora znati od kuda dolazi i kamo ide.

Domovinski pokret odgovor je političkim elitama koje ne razvijaju hrvatsku državu sukladno njezinim povijesnim, gospodarskim, geostrateškim i demografskim potrebama, nego u interesu stranih sjedišta moći koja ne uvažavaju nacionalni interes suverene Republike Hrvatske.

Poslanje Domovinskog pokreta je vraćanje odgovornosti u politiku, te okupljanje svih domoljubnih snaga u domovinskoj i iseljenoj Hrvatskoj s ciljem provođenja nužnih promjena u prijelomnom trenutku naše, europske i svjetske povijesti.

Trasiranje puta u budućnost mora biti na temeljima čistih i jasnih odnosa iz prošlosti. Stoga, u skladu s rezolucijama EU parlamenta, inzistiramo na jednakom vrednovanju svih totalitarnih sistema i s tim u svezi u javnom prostoru neprihvatljivih simbola svih totalitarnih režima; kako nacističkih, fašističkih tako i komunističkih.

Hrvatska mora, uvažavajući stečena prava svih skupina, te pravičnost, demokraciju i slobodu svojih državljana, voditi računa o očuvanju vlastite tradicije koja jezikom i kulturom čini bitnu odrednicu našeg suvereniteta i identiteta.

Birokratizirane i predimenzionirane političke strukture gospodare državom i društvom odstupajući od poslanja služenja narodu. Državom pokušavaju upravljati vlade i pojedinci koji ne umiju upravljati sami sobom, a kamoli da znaju upravljati državom. Upravljanje bez odgovornosti se svodi na kratkoročna rješenja bez jasne vizije i dugoročnih planova i strategija. U takvom društvenom miljeu klijentelizam i korupcija poprimili su upravo zastrašujuće razmjere.

Narod je rezigniran i demotiviran do te mjere da je trideset godina od uspostave demokracije naša zemlja suočena s najvećom demografskom krizom u svojoj povijesti. Izgubljeno je najmanje dvjesto tisuća stanovnika, dok je broj Hrvata u susjednoj državi BiH prepolovljen. Ako se ovi negativni trendovi ne zaustave budućnost naše mlade države i povijesno starog naroda je krajnje neizvjesna.

Naš sustav ekonomije koji počiva na zaposlenosti velikog broja ljudi u državnom i javnom sektoru dugoročno je neodrživ. RH ima više od 400.000 ljudi zaposlenih u državnim službama i javnom sektoru i više od milijun umirovljenika od kojih je samo 14% otišlo u starosnu mirovinu s 40 godina radnog staža. Isto tako, u Hrvatskoj je samo 52% ljudi u dobi 15 - 64 godine radno aktivno. Ako svaki zaposleni u državnom i javnom sektoru izdržava samo jednu osobu, onda je broj onih (kad se zbroje ti zaposlenici, umirovljenici i nezaposleni) koji ovise direktno o državnom proračunu veći od dva milijuna. Zato nam je država skupa i neučinkovita, a promjene su teško provedive s postojećim interesno vezanim političkim strukturama i njihovim trgovačkim partnerima.

Najbolji put za oporavak je promjena i vraćanje povjerenja u politiku i vlast (istraživanje Eurobarometra iz 2019. pokazuje kako čak 84% građana nema povjerenja u Vladu i Sabor; RH je prva u EU-u po postotku građana koji nemaju povjerenje u državne institucije) putem strateškog planiranja i provođenja reformi u hrvatskom društvu koje imaju za cilj povećanje kvalitete života u RH. Domovinski pokret to nudi u načelnom smislu u ovom dokumentu. Svaki izborni ciklus koji slijedi izložit će jasne i definirane ciljeve i promjene koje će se provesti sukladno ovim načelima.

Borba protiv korupcije i klijentelizma

Glavnog državnog odvjetnika imenuje Hrvatski sabor na prijedlog vlade. Tako državno odvjetništvo, kojem ustav formalno jamči neovisnost, vodi izabrani predstavnik izvršne vlasti i najviših političkih struktura. Nerijetko u usporedivim europskim državama nalazimo modele u kojima je državno odvjetništvo usko povezano s ministarstvom pravosuđa. Međutim, Hrvatska je država u kojoj je korupcija usko povezana s najvišim strukturama izvršne vlasti. Tek puka slučajnost i splet okolnosti nedavno su spriječili apsurdnu situaciju u kojoj je sada već pravomoćno osuđenog bivšeg predsjednika vlade trebao kazneno goniti glavni državni odvjetnik kojeg je taj isti predsjednik vlade upravo imenovao. GRECO, glavno antikorupcijsko tijelo Vijeća Europe, osim promjene modela izbora predsjednika vrhovnog suda, preporučio je Hrvatskoj i promjenu modela izbora glavnog državnog odvjetnika, a ta preporuka još uvijek nije provedena.

Iako određeni model suradnje glavnog državnog odvjetnika i ministarstva pravosuđa mora postojati, sa stajališta objektivnog promatrača sporno je to što je državno odvjetništvo hijerarhijski organizirano, za razliku od sudova. Državni odvjetnici i zamjenici nisu neovisni kao što su to suci, već im glavni državni odvjetnik može izdavati obvezujuće napatke o postupanju, a ima i široke ovlasti u pogledu ocjenjivanja, izbora i stegovne odgovornosti podređenih odvjetnika. U tom kontekstu je sporno što se na čelu državnog odvjetništva nalazi izabrani predstavnik najviših političkih struktura izvršne vlasti koje bi to tijelo istodobno trebalo istraživati i poduzimati kazneni progon za koruptivna djela. Takav postupak imenovanja glavnog državnog odvjetnika zajedno s hijerarhijskom organizacijom državnog odvjetništva grubo ugrožavaju neovisnost istraga za kaznena djela korupcije i organiziranog kriminala. Stoga je potrebno izmijeniti zakon o državnom odvjetništvu tako da se postojeći postupak izbora glavnog državnog odvjetnika ukine i njegov izbor povjeri sudsko-odvjetničkom vijeću kao kolegiju neovisnih stručnjaka.

Hrvatska izdvaja tek 20% ukupnog proračuna za pravosuđe na državna odvjetništva, dok se prestali dio alocira sudovima. S druge strane, USKOK konstantno upozorava na nedostatak zamjenika državnih odvjetnika, stručnih suradnika i financijskih istražitelja koji bi im mogli dati stručni savjet u istraživanju djela organiziranog kriminala i tokova novca. Stoga je potrebno izmijeniti strukturu proračunskih sredstava za pravosuđe tako da se za potrebe državnih odvjetništava izdvaja oko 35% proračuna za pravosuđe, a višak sredstava potrebno je preusmjeriti poglavito USKOK-u.

USKOK također upozorava da je zakonodavac postavio nemoguć uvjet za zapošljavanje financijskih istražitelja u vidu obveznog prethodnog radnog iskustva od najmanje tri godine na istraživanju pranja novca. Naime, u Hrvatskoj po prirodi tržišta rada ne postoji toliki broj osoba koje bi imale takvo iskustvo. S druge strane, na tržištu postoji niz financijskih stručnjaka, od sudskih vještaka do onih zaposlenih u privatnim pravnim osobama, koji su po svojem postojećem iskustvu već obučeni za davanje stručnih savjeta o financijskim izvještajima i tokovima novca. Stoga je potrebno zakonskim izmjenama i izmjenom Uredbe o koeficijentima omogućiti USKOK-u da zaposli dostatan broj financijskih stručnjaka i istražitelja, a njihove plaće moraju biti primjerene onima u privatnom sektoru kako bi se državna služba u USKOK-u učinila dovoljno atraktivnom za najkompetentnije, uključujući i one iz privatnog sektora.

Ravnatelju USKOK-a je potrebno omogućiti da neovisno, ali u suradnji s glavnim državnim odvjetnikom, utvrđuje kadrovske potrebe USKOK-a, broj radnih mjesta i koeficijent složenosti poslova. Prema izvješću glavnog državnog odvjetnika za 2018. godinu, u toj godini su sudovi sukladno zakonu o kaznenom postupku ukinuli mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi za iznos veći od 50.000.000 kuna u složenim uskočkim predmetima u kojima istraga nije dovršena ili optužnica podignuta u roku od dvije godine od pokretanja istrage. Zakon i sudska praksa bi trebali uvažavati okolnosti poput kadrovske podkapacitiranosti USKOK-a koja ga onemogućava da u najsloženijim predmetima korupcije i organiziranog kriminala brzo dovrši istragu, ali i evidentnog odugovlačenja postupka potvrđivanja optužnice pred sudovima. Stoga je zakon o kaznenom postupku potrebno izmijeniti tako da se odredi trajanje mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi do pravomoćnosti kaznene presude.

Također je zamijećeno da zakon omogućuje okrivljenicima sklopiti sporazum o priznanju krivnje s državnim odvjetnikom ili USKOK-om premda okrivljenik nije vratio protupravno stečenu imovinsku korist. Neprihvatljiva je situacija u kojoj okrivljenik na temelju sporazuma stječe blagodati da ne služi kaznu zatvora, a da pritom ne mora vratiti stečeno kaznenim djelom. Na ovaj način kaznenopravna politika borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala gubi svaki smisao. U tom kontekstu je zakon potrebno izmijeniti tako da je sklapanje sporazuma dopušteno samo ako je okrivljenik vratio imovinsku korist, odnosno ako se ista nalazi u imovini drugog okrivljenika, pod uvjetom da pruži sve potrebne podatke za oduzimanje imovinske koristi. Ovakav model ne bi otvarao nikakva posebna pitanja povrede prava okrivljenika jer je već kao takav razmotren i prihvaćen od Europskog suda za ljudska prava.

U primjerima zemalja koje imaju centralizirani sustav javne nabave, postupke javne nabave za sve javne naručitelje vodi jedno tijelo. U takvom modelu, zbog velikog predmeta nabave, ista se obavlja po znatno nižim cijenama, a čelnici različitih javno-pravnih tijela gube utjecaj na postupke javne nabave. Time se smanjuje i manevarski prostor za korupciju jer se izradom jedinstvenih standarda za pozive za javnu nabavu sprječava da se uvjeti i standardi „namještaju“ za potrebe određenog ponuditelja koji potom bude i izabran.

U svojim izvješćima o Hrvatskoj Europska komisija je u posljednje vrijeme kao

Borba protiv korupcije i klijentelizma

poseban problem naznačila korupciju u lokalnoj samoupravi, a ona je upravo najčešće povezana s javnom nabavom. Slijedom navedenog, predlaže se promjena modela javne nabave u Hrvatskoj izmjenama zakona o javnoj nabavi.

Bez obzira na brojnost različitih tijela središnje državne uprave i agencija, doista ne postoji razlog zbog kojeg bi svako tijelo posebno provodilo javnu nabavu za osnovna sredstva rada. Također je neučinkovito provođenje kompleksnih i složenih infrastrukturnih projekata po samo jednom javnom naručitelju koji obično nema dovoljno obučених zaposlenika za provedbu složenih postupaka javne nabave. Stoga je sve postupke javne nabave koje provode tijela središnje državne uprave potrebno povjeriti specijaliziranom i profesionalnom Središnjem državnom uredu za središnju javnu nabavu, koji zasad provodi nabave samo za vladu, Hrvatski sabor i ured predsjednika, te povremeno na zahtjev pojedinih javnih naručitelja ili odlukom vlade. U tom kontekstu će biti potrebno redefinirati i nadležnost središnjeg ureda te ga opremiti prikladnim materijalnim uvjetima za rad kao i odgovarajućim osobljem i specijalistima javne nabave. Ovom uredu bi se povjerila i izrada jedinstvenih standarda javne nabave za sve postupke. Obavljanjem središnje javne nabave putem jednog ureda smanjit će se nabavne cijene i zatvoriti prostor za korupciju i sukob interesa.

Javna nabava koja se trenutno obavlja u jedinicama lokalne samouprave bi se ustrojila po istom centraliziranom modelu, ali vodeći računa o različitim potrebama i financijskoj snazi različitih regionalnih i lokalnih samouprava. Tako bi se osnovala četiri regionalna ureda javne nabave koja bi provodila objedinjene postupke javne nabave za jedinice regionalne i lokalne samouprave s njihovog područja. Time bi se onemogućio utjecaj čelnika jedinica i zaposlenika pojedinih samouprava. Registar ugovora, uključujući i podatke o nabavama neposrednom pogodbom, mora biti javan i dostupan svima. Građani imaju pravo znati na koji način i kome se distribuiraju ograničena proračunska sredstva.

Za sve institucije i agencije Europske unije, diljem Europe, sve postupke zapošljavanja po istim standardiziranim testovima vodi jedno tijelo – European Personnel Selection Office. Postupak uključuje i testiranje specifičnih vještina za potrebe određenih radnih mjesta u različitim institucijama i agencijama, ovisno o zahtjevu poslodavca. Ne postoji objektivan razlog zbog kojeg takav model ne bi mogao biti primijenjen i na puno manjem administrativnom sustavu kao što je hrvatski. Predlaže se zato osnovati jedan središnji državni ured za upravljanje ljudskim potencijalima, te četiri regionalna centra za upravljanje ljudskim potencijalima u jedinicama regionalne i lokalne samouprave.

Središnjem uredu bi tijela središnje državne uprave i državne agencije, a regionalnim centrima jedinice regionalne i lokalne samouprave s njihovog područja, dostavljale trogodišnje planove zapošljavanja na temelju kojih bi se provodili natječaji na redovnoj bazi. U prvom dijelu natječaja na sve kandidate bi se primjenjivali standardizirani testovi (psihološki, testovi apstraktne, numeričke i verbalne inteligencije te situacijskog rasuđivanja), a u drugom dijelu natječaja testovi specifičnih znanja i vještina za određena radna mjesta. Na kraju natječaja sastavljale bi se rezervne liste najuspješnijih

kandidata. Kad se pokaže za to potreba, čelnici tijela bi odluku o zapošljavanju donosili odabirom nakon razgovora s prva tri kandidata s rezervne liste, odnosno razgovora sa sljedećim s liste ako prethodno pozvani kandidat povuče prijavu. Ovim modelom javna služba bi se stvarno učinila dostupnom svima pod jednakim uvjetima, kako jamči i Ustav. S jedne strane omogućila bi se selekcija najkompetentnijih javnih službenika te onemogućilo pogodovanje, sukob interesa i trgovanje utjecajem pri zapošljavanju.

Borba protiv korupcije i klijentelizma

Gospodarstvo

Hrvatska zaostaje za drugim zemljama u okruženju kao i za prosjekom Europske unije. Umjesto ubrzanoga razvoja svjedočimo stagnaciji za što nema nikakvog opravdanog razloga. Prema BDP-u po glavi stanovnika Hrvatska je na predzadnjem mjestu u EU. To je rezultat pogrešnih makroekonomskih politika vlada koje su više blokirale razvoj nego što su ga poticale. Dodaju li se tomu problemi generirani privatizacijom, loša monetarna politika i zapostavljanje industrijske proizvodnje, jasno je da vlasti nisu imale osmišljen koncept razvoja koji se morao bazirati na integraciji domaće znanosti i gospodarskih potencijala. Naše gospodarstvo nije konkurentno i zarobljeno je ogromnom državnom birokracijom koja dodatno otežava i čini nesigurnim svako poslovanje i ulaganje u Hrvatsku. Umjesto u proizvodnju i izvoz, ulagali smo u trgovinu i uvoz. Jedna vlada za drugom uvjerava javnost da su gospodarski problemi i rješenja izvan Hrvatske, bježeći na taj način od odgovornosti i odluka koje bi potaknule vlastiti razvoj. Domovinski pokret smatra da su problemi u našim političkim strukturama kojima u glavi vlada mentalni komunizam koji je uvijek i u svakoj prigodi protiv privatnog poduzetništva i tržišne ekonomije, a rješenje je u novim ljudima koji nisu opterećeni socijalističko-komunističkom ideologijom.

Članstvo u EU koje politički oligarsi prikazuju kao najveći uspjeh nije garancija razvoja i napretka ako nema jasne nacionalne gospodarske politike. Pretežni oslonac na turizam je varljiv i nesiguran, a njegova masovnost ugrožava sklad i prirodne ljepote. Izražene ekonomske i političke nestabilnosti na globalnoj razini i u Europskoj uniji, novi uvjeti hrvatskog makro okruženja kao i dinamične promjene zahtjeva potrošača, upućuju na nužnost preispitivanja dosadašnjeg modela razvoja turizma u RH. Domovinski pokret zalaže se za održivi rast i razvoj turističke ponude koja će kroz ugradnju domaćeg proizvoda i usluge omogućiti povećanje indirektnih učinaka turizma na poljoprivrednu i industrijsku proizvodnju, energiju, očuvanje okoliša, kulturne baštine i drugo. Poticat ćemo;

1. razvoj i jačanje regionalnih destinacija i upravljanje istima kroz specijalizirane ponude (ruralni, zdravstveni, nautički, poslovni, kulturni, eno-gastro turizam i sl.);
2. razvoj poduzetništva s naglaskom na povećanje broja malih obiteljskih hotela posebice u ruralnim sredinama u kojima bi bili među glavnim motivatorima lokalnog razvoja;

3. privatizaciju ili javno-privatna partnerstva u svrhu aktiviranja i konkurentnosti državne i županijske imovine (npr. ugostiteljski kompleksi, lječilišta, dvorci).

Svi ciljevi su u smjeru produženja sezone, odnosno cjelogodišnjeg poslovanja jer se trenutna turistička ponuda RH temelji uglavnom na prirodnim ljepotama i kulturno povijesnoj baštini. Turistička infrastruktura i ponuda još uvijek nisu dovoljno razvijeni i to je glavni razlog sezonskog karaktera ove gospodarske grane u kojoj se 85% noćenja ostvari u razdoblju od lipnja do rujna.

Turizam, kao najbrže rastuća gospodarska aktivnost u svijetu, je važna grana, ali ne smije biti nadomjestak za prerađivačku industriju koja se postepeno gasi proteklih trideset godina. Proizvodne djelatnosti sa sobom nose povećanje produktivnosti i nova zapošljavanja. Na toj osnovi moguće je povećanje životnog standarda građana, a posljedično i dugoročno smanjenje problema iseljavanja.

U vlasništvu RH su deseci milijuna kvadratnih metara zemljišta, ogroman broj nekretnina, trgovačkih društava i ostale imovine kojoj je zajednička karakteristika da je uglavnom neiskorištena. Nužno je intenzivirati proces upravljanja i prodaje neproduktivne imovine te rješavanje vlasničkih sporova i administrativnih paradoksa koji sprječavaju ovaj proces. Država se mora postaviti kao odgovoran i dobar gospodar.

Razvoj gospodarstva valja temeljiti na privatnoj inicijativi, na izravnim stranim i domaćim ulaganjima u modernu tehnologiju, te na stvaranju administrativnih pogodnosti za investicije. RH je među najvećima u udjelu državne potrošnje u BDP-u (cca 48%) od svih europskih gospodarstava. Država godišnje potroši 175 milijardi kn odnosno nešto manje od polovice BDP-a. Samo 1% manji udjel državne potrošnje u BDP-u značio bi 3,6 milijarde kn više za privatni sektor, toliki su razmjeri državne potrošnje

Efektnije uključivanje iseljeničtva u domovinske ekonomske tijekove svakako može biti dodatni doprinos ekonomskoj i demografskoj revitalizaciji društva. Treba smanjiti parafiskalne namete i poreze i rasteretiti gospodarstvenike, a poticati mogućnost ulaganja u nove tehnologije, opremu, strojeve, proizvodne procese i ljudski potencijal. Država mora podupirati uvođenje novih tehnologija i razvoj startupova.

Energetskom politikom mora se osigurati veći **stupanj energetske neovisnosti**. Republika Hrvatska, kao članica EU ima ciljeve energetskeg razvoja koji su sukladni ciljevima EU. Energetska strategija RH na prvom mjestu treba pridonijeti cilju konkurentnosti gospodarstva, u čemu energetika kao jedan od inputa ima važno mjesto.

Republika Hrvatska stagnira u potrošnji električne energije već zadnjih deset godina, a jedan od razloga je i stagnacija gospodarstva, osobito teška industrija i metalo-prerađivačke djelatnosti, te transport željeznicom (Hrvatska gubi i nekih 50.000 stanovnika godišnje). Potrošnja od 18 TWh koja je bila 2008. se očekuje tek ove godine. Domovinski pokret smatra da fokus kapitalnih ulaganja u proizvodnji električne energije mora biti na revitalizaciji hidroelektrana, te izgradnji solarnih elektrana i vjetroelektrana.

Eksploatacijska polja koja su trenutno u proizvodnji nafte i plina su polja u visokom stupnju iscrpljenosti. Ukoliko se ne postigne obnavljanje rezervi kroz nove investicije u istraživanje, udio domaće proizvodnje u potrošnji sirove nafte 2040. godine pasti će na 2%, dok će ujedno pridobive količine biti ispod granice isplativosti. Isto tako, ukoliko ne dođe do obnavljanja rezervi kroz nove istražne aktivnosti udio domaće proizvodnje u potrošnji plina u 2020. godini iznositi će 31,82%, a do 2040. godine pasti će na 3,65% što je ispod razine isplativosti te se već može govoriti o prestanku proizvodnje plina. U 2050. godini, Republika Hrvatska ostaje u potpunosti bez domaće proizvodnje plina.

Plan EU-a je da do kraja 2020. godine ostvari cilj da svaka zemlja članica ima mogućnost nabave plina iz barem tri različita dobavna pravca. Zato su za Hrvatsku važni LNG terminal, daljnja ulaganja HEP-a u razvoj, poticanje izgradnje obnovljivih izvora energije, izgradnja napredne distribucijske mreže, smanjenje gubitaka u sustavu prijenosa itd.

Cilj EU-a je smanjivanje emisije CO₂ u odnosu na 1999. godinu za 40% do 2030. godine što ne znači da se to odnosi i na nas jer smo mi na 0,02% udjela emisije CO₂ u EU-u.

Temeljni resursi kao što su šume i vode moraju ostati javno dobro pod pretpostavkom odgovornog raspolaganja i upravljanja. Jadransko more je najvažniji resurs od nacionalnog prioriteta i snažno se zalažemo za proglašenje gospodarskog pojasa. Sve ključne promjene u području gospodarstva i socijalne politike moraju biti rezultat dogovora svih ključnih dionika: države, poduzetnika, radnika i sindikata.

Prometna infrastruktura

Daljnja je modernizacija prometne infrastrukture preduvjet jačanja konkurentnosti čitavog gospodarstva. Završetak povezivanja s transeuropskim cestovnim koridorima i revitalizacija željezničke infrastrukture su prioriteta, kao i unapređenje i širenje infrastrukture javnog prijevoza kroz bolje korištenje EU fondova s ciljem smanjenja karbonskog zagađenja. Zapostavljen je razvoj unutarnjih i paneuropskih vodnih puteva (koridor Rajna-Dunav) kojih u Hrvatskoj ima preko tisuću kilometra i uglavnom su loših uvjeta plovidbe i zastarjeli.

Potrebno je raditi na daljnjem moderniziranju zračnog prometa kroz poboljšanje kapaciteta za putnike i teret kao i integraciji u zajednički europski zračni prostor. U telekomunikacijama je potreban razvojni program za uvođenje optičkoga pristupa do većine domaćinstava. Tu je moguće osigurati ulaganje privatnog sektora, ali je važno osigurati poticajne uvjete za investiranje koje može zamijeniti nepotrebni i dodatni «državni kapitalizam».

Izgradnja sustava brzih cesta u kontinentalnom dijelu je ključ za normalno odvijanje prometa zbog kroničnog opterećenja postojećih cesta poput Podravske magistrale. Time bi se povećala sigurnost cestovnog prometa i bolja povezanost svih dijelova RH. Hrvatska mora bolje iskoristiti svoj geoprometni položaj.

Poljoprivreda

Zemljište je ključno za opstanak naroda. Ključni problem hrvatske poljoprivrede je što ni nakon promjene društvenog sustava ne slijedi europski uzor. Prehrambena ovisnost čini Hrvatsku zemljom ranjivog suvereniteta. Kriza poljoprivrede ogleda se u snažnom raseljavanju i raslojavanju aktivnog stanovništva i obitelji, dok stanovništvo stari. Hrvatsko selo, nekoć demografska baza nacije, je desetkovano. Strateškog promišljanja u poljoprivredi nema. Godinama se održava pogon u trajnoj stagnaciji. Sela su nam sve praznija, a zemljišta sve zapuštenija. Nedopustivo je da Hrvatska s izrazitim mogućnostima proizvodnje hrane ima debelo negativan trgovinski saldo i u ovom području.

Uvoz hrane koji je potreban da bismo pokrili prehrambeni deficit oduzima nam godišnje rast od gotovo 3% BDP-a - samodostatnost u prehrani udvostručila bi rast cijelog gospodarstva. Primjer izostanka vizionarske politike prema selu, seljaku i poljoprivredi očituje se i u zadržavanju 1/3 poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, dok je u isto vrijeme selo prepušteno na milost i nemilost financijskog sustava neprimjerenog njegovim potrebama. Hrvatska država se mora jasno odrediti za poljoprivrednu politiku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, te očuvanje i razvijanje seljačke poljoprivrede koja se temelji na multifunkcionalnosti.

U Republici Hrvatskoj je registrirano gotovo 160.000 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava ili više od 96% svih subjekata koji se bave poljoprivrednom proizvodnjom. Istovremeno, u Povjerenstvu za izradu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu nije bio niti jedan predstavnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. To pokazuje stvarni odnos vlasti prema hrvatskoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Uz proizvodnju hrane seljačka poljoprivreda istovremeno ispunjava prostornu i ekološku funkciju. Zaposlenost i dohodak gospodarstva, uz primarnu poljoprivrednu proizvodnju, ostvaruju se kroz diverzifikaciju gospodarskih aktivnosti. Proizvodnju konkurentnih proizvoda i usluga nužno je povećati prodajom poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države OPG-ima.

Ciljevi Domovinskog pokreta za rješenje nagomilanih problema u poljoprivredi su:

1. prioritet agrarne politike su obiteljska poljoprivredna gospodarstva;
2. povećati seljački posjed do razine održivosti prodajom državnog poljoprivrednog zemljišta OPG-ima;
3. poticati ekološku i integralnu poljoprivredu;
4. porezno rasteretiti inpute u poljoprivrednoj proizvodnji da bi naši proizvodi bili konkurentni;
5. osigurati pravedni sustav potpora i mjera;
6. razviti servis za povlačenje sredstava iz EU fondova s osiguranjem vlastitog ulaganja putem državne banke;
7. urediti tržište poljoprivrednih proizvoda s jasnim profiliranjem domaćih proizvoda, strožim mjerama na uvoz hrane problematične kvalitete, obveznim prethodnim ugovorima s proizvođačima i državnim otkupima;
8. uključiti seljačka gospodarstva u iskorištavanje državnih šuma i povećati gospodarsku korist od privatnih šuma;
9. razvijati agroturizam, ali i sve ostale oblika turizma u seoskom prostoru;
10. proizvodnja zelene energije koja može osigurati zaposlenost i dohodak za oko 5.000 seljačkih gospodarstava;
11. bolje upravljanje vodama, kao i ribljim fondom kojega ugrožavaju strani ribari koji ne poštuju ni granice ni pravila ponašanja.

Financije i porezna politika

Smanjenjem ukupnih poreznih opterećenja država može izravno doprinijeti zacrtanim gospodarskim ciljevima. Zalažemo se za jednostavniji, transparentniji porezni model u kojemu će svi obveznici lako prepoznati svoje obveze, kuda sve ide njihov novac i za što se troši. Zalažemo se za cjelovitu reformu poreznog sustava koja će počivati na načelima pravednosti i ujednačenosti što podrazumijeva racionalno upravljanje javnim dugom, svrsishodnu monetarnu politiku i reviziju parafiskalnih nameta. Domovinski pokret se snažno protivi podizanju postojećih poreznih opterećenja.

Za pravu poreznu reformu, treba prvenstveno imati dobro razrađenu strategiju i ciljeve razvoja države, kojima bi se kroz makroekonomske modele i simulacije prilagodile sve reforme, pa time i porezna. Niti jedna reforma do sada nije istinski ušla u odnos poreznog obveznika, prvenstveno poduzetnika (gospodarstvenika), i poreznog tijela. Sve su reforme bile prvenstveno usmjerene na održavanje prihodovne strane proračuna. Međutim, ne može se govoriti o poreznoj reformi, a da se ne dira i rashodovna strana proračuna. Država nema usvojenu strategiju i ciljeve svog razvoja, a bez tog svaka reforma nije ništa drugo nego podilaženje određenim skupinama i ostvarenje kratkoročnih (od izbora do izbora) ciljeva. Na taj način država može funkcionirati na dva načina, izrabljivanjem poduzetnika do njegove iznemoglosti ili zaduživanjem, što je kod nas kombinacija jednog i drugog. U konačnici, niti jedno nije dobro kako za poduzetnika tako i ni za samu državu. Iz toga proizlazi presija poreznog tijela prema poduzetnicima, a čiji je u konačnici rezultat pravna nesigurnost samog poduzetnika.

Glavni izvor pravne nesigurnosti u Republici Hrvatskoj je upravo porezna uprava zbog dugogodišnje prakse u samovoljnoj i pogrešnoj primjeni poreznih propisa kako u poreznom nadzoru tako i kroz davanje javnih mišljenja. Iz navedenog je razvidno da bi porezna reforma trebala značiti promjenu ne samo stopa i izvora oporezivanja, već prvenstveno reformu same porezne uprave. To prvenstveno znači sljedeće:

1. ukinuti pravnu nesigurnost kao posljedicu pogrešne primjene važećih poreznih propisa u poreznom nadzoru od strane poreznog tijela čime mu se daje mogućnost da bude iznad zakona. U cilju smanjenja pravne nesigurnosti poduzetnika i održanju njegove konkurentnosti i opstanka na ovom globalnom tržištu, Domovinski pokret smatra da bi trebalo:
  - a. Oformiti neovisno porezno tijelo koje bi činili nezavisni računovodstveni,

porezni i pravni stručnjaci, a kojim bi se zamijenila postojeća Samostalna služba za drugostupanjski upravni postupak ministarstva financija;

- b. Postojeća mišljenja poreznih uprava staviti izvan upotrebe jer čine podlogu uspostave loše prakse koja produbljuje pravnu nesigurnost. Zakon može tumačiti samo njegov donositelj, u ovom slučaju Hrvatski sabor. Sadašnja praksa ukazuje da za krivo tumačenje zakona ne odgovara nitko.
  - c. Ojačati institut ovlaštenog poreznog savjetnika. U tom smislu misli se prvenstveno na to da porezni savjetnik treba biti "partner" poreznom tijelu u svim poreznim postupcima poreznog obveznika pred poreznim tijelom. To znači da mu se kroz zakonske propise omogući tzv. horizontalni nadzor poreznog obveznika. Praksa ovlaštenog poreznog savjetnika je u zemljama EU uobičajena.
  - d. Omogućiti zakonitu primjenu odgođenog plaćanja poreza na dobit. To znači da računovodstvena dobit može biti veća od porezne dobiti (do sada to u RH nije bilo moguće). To nije izbjegavanje poreza na dobit već plaćanje poreza se odgađa za vremena nastanka kvalitetnijeg novčanog toka poduzetnika (povoljan financijski učinak. To također znači da su financijski izvještaji u svojoj biti uvijek fer i objektivni, jer se za izvještavanje onda primjenjuju računovodstveni propisi koji su, ako se u potpunosti ne primjenjuju, najveći izvor neobjektivnog i nefer financijskog izvještavanja.
2. Progresivno oporezivanje dobiti za sve poduzetnike. To znači da bi stopu od 12% primjenjivali svi poduzetnici do određenog praga (trenutno je 7,5 milijuna kn). Trenutno rješenje je primjer neravnopravnog položaja poduzetnika.
  3. Oporezivanje dobiti na konsolidiranoj osnovi što otklanja mogućnost "transfera dobiti" između ovisnih društava, kao i porezno rasterećenje na reinvestiranu dobit.

Kvalitetnijom poreznom politikom i intenziviranjem potpisivanja ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja treba stvoriti bolje i kvalitetnije uvjete za povratak hrvatskih iseljenika u Hrvatsku.

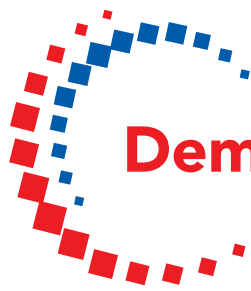
Uvođenje eura se ne smije dogoditi bez referenduma građana. Nužno je provesti javnu raspravu svih zainteresiranih dionika kako bi sagledali sve aspekte. Važno je naglasiti kako države poput Švedske, Poljske, Mađarske i Češke također imaju obvezu uvođenja eura, ali se ne žure. Postoje pitanja vezana za financijski položaj građana RH na koje treba dati odgovore. Živimo u zemlji u kojoj je tijekom proteklih nekoliko desetljeća bilo više prijevernih konverzija i ljudi su opravdano pozdravili i žele znati kako će se to odraziti na njihov životni standard, te posljedično na ukupnu kvalitetu

života.

Sredstva državnog proračuna kao i novac iz europskih fondova u većoj mjeri nego do sada treba usmjeravati u produktivne svrhe, a manje u neproduktivnu potrošnju, te u poticanje i subvencioniranje poželjnih industrijskih grana i sektora.

Financije i porezna politika

Demografija i obitelj

Demografska revitalizacija i populacijska politika je strateško pitanje za Hrvatsku. Brojni su objektivni uzroci katastrofalnog stanja, tj. demografskog kolapsa (prema podacima UN-a iz 2019. godine, u RH će se do 2050. godine broj stanovnika smanjiti za 17,4%) , ali vlada RH mora stvoriti okruženje koje će potaknuti mlade ljude da osnuju obitelj i ostvare životne planove u Hrvatskoj kako bi se osigurala održivost mirovinskog i zdravstvenog sustava, ali i gospodarstva u cjelini.

Sadašnji klijentelistički model upravljanja sužava mogućnost za zapošljavanje i stvara nove nepravde. Kao i u bivšoj državi, naši ljudi ostaju često isključeni iz gospodarskih procesa i odlaze u inozemstvo. Država financira obrazovanje vrhunskih profesionalaca da bi onda ti isti otišli u inozemstvo kako bi doprinijeli razvoju drugih zemalja. Takva praksa je neracionalna i neodrživa. Zalagat ćemo se za uvođenje poticajnih mjera za ostanak mladih ljudi koje će uključivati poticajne subvencionirane stambene kredite kao i brojne olakšice u pojedinim strukovnim sektorima.

Obitelj je temelj društva i zaslužuje posebnu podršku države. Osnovati obitelj i podizati mlade naraštaje nije nikada samo privatna stvar i država treba pomagati mlade obitelji jer je to u javnom interesu. Domovinski pokret će predložiti osnivanje fonda koji će financijski pomagati obiteljima s troje i više djece, te posebno zaštititi primanja žena dok su na porodiljnom bolovanju. Nadalje, obitelj je polazišna osnova svakog pojedinca koja mu izgrađuje ono najvažnije, a to je karakter. U RH ne postoji škola pa čak niti tečaj za roditelje koji bi ih usmjerio u odgojnom procesu, te mu bio podrška što je svojevrsni paradoks obzirom da danas postoje škole za sve (čak i tečajevi za brak), ali nitko buduće roditelje ne uči kako biti roditelj, tj. živjeti najvažniju ulogu u društvu. Ovo pitanje dobiva potpuno novu dimenziju uzme li se u obzir statistika razvoda brakova u RH. U današnjem globaliziranom svijetu i brzini života roditelji svoju odgojnu ulogu često u (pre)velikoj mjeri prepuštaju obrazovnom sustavu i, ono najgore, medijima i ekranima o kojima djeca često znaju više od roditelja (koji nemaju osnove medijske pismenosti). Sve je veći broj ovisnika u RH o ekranima, medijima, internetu. Ove izazove ne smije se prepustiti povremenim obrazovnim inicijativama civilnog sektora, već se njima treba baviti država i to sustavnim pristupom kroz obvezne edukacije djece i roditelja. Domovinski pokret želi stvoriti uvjete u kojima je država sustavna pomoć i potpora obiteljima jer je to jedini način za izgradnju kvalitetnijeg društva vođenog samosvjesnim, odgovornim i karakterno korektnim pojedincima.

Demografija i obitelj

Brak je, kao zajednica između muškarca i žene, definiran u Ustavu i hrvatske institucije su dužne poštivati sve što proizlazi iz te odredbe. Neprihvatljivo je da istospolni parovi usvajaju ili udomljuju djecu. Umjesto kulture smrti podržavamo kulturu života. Država je dužna štiti svako ljudsko biće od začeca pa do prirodne smrti. Začecanje kao početak života danas je znanstveno utemeljena progresivna činjenica.

Sukladno stavovima i zalaganju EU parlamenta, te hrvatskoj obiteljskoj tradiciji, Domovinski pokret će se snažno zauzimati za ravnotežu profesionalnog i privatnog života radi povećanja kvalitete života građana i uvođenja neradne nedjelje.

Pravosuđe i uprava

Prema istraživanjima Eurobarometra i Svjetskog ekonomskog foruma, više od 90% građana i poduzetnika smatra da hrvatsko pravosuđe nije neovisno, a više od 70% je steklo dojam da se Vlada i političke strukture izravno upliću u rad pravosuđa. U percepciji javnosti pravosudni dužnosnici smatraju se usko povezanim s političkim strukturama. Preporuke GRECO-a i Vijeća Europe o potrebi hitne izmjene postojećeg političkog postupka izbora predsjednika Vrhovnog suda, koji ugrožava neovisnost hrvatskog sudstva, još uvijek nisu provedene. Postupak izbora predsjednika sudova, kako je trenutno reguliran, ne omogućuje izbor neovisnih predsjednika sudova, već služi udovoljavanju osobnim ambicijama pojedinaca za napredovanjem unutar sustava ili širenjem vlastitog osobnog utjecaja.

Spora pravda i nije pravda. Bez učinkovitog pravosuđa ne postoji ni pravedno društvo za građane, ni učinkovito tržište za poduzetnike. Međutim, prema komunikaciji Europske komisije i statističkim pokazateljima CEPEJ-a i Vijeća Europe, Hrvatska je na 3. mjestu po priljevu građanskih i trgovačkih parnica, a promatrano u cjelini naše je pravosuđe jedno od najopterećenijih europskih pravosudnih sustava. Na europskom smo začelju (21. mjestu) i po ukupnom prosječnom trajanju sudskih postupaka, s osobito problematičnim dugotrajnim postupcima i zaostacima starih predmeta pred Vrhovnim sudom. Ovu situaciju dodatno podržavaju nejasni propisi o stegovnoj odgovornosti sudaca koji omogućuju izbjegavanje individualne odgovornosti za prekomjerno trajanje postupaka.

Iako 6% proračuna opće države otpada na pravosuđe, Hrvatska se po izdvajanjima za pravosuđe po glavi stanovnika svrstava u skupinu zemalja s najnižim izdvajanjima za pravosuđe i najnižim prihodima od sudskih pristojbi. Primjerice, pravosudni sustav nama usporedive Austrije u cijelosti se samofinancira iz sudskih pristojbi. Domovinski pokret zalagat će se za cjelovitu reformu pravosuđa koja rješava njegove dugotrajne strukturne probleme. Program za pravosuđe sastojat će se od sljedećih ciljeva i mjera:

1. Sudove neovisne od političkih i drugih vanjskih utjecaja i učinkovitiju upravljačku strukturu sudova kroz izmjene pravila o izboru Predsjednika Vrhovnog suda i predsjednika nižih sudova.;
2. Smanjivanje priljeva sudskih predmeta redefiniranjem nadležnosti sudova, destimuliranjem jednostavnih i sporova male vrijednosti te prikladnom poli-

tikom sudskih pristojbi.;

3. Skraćivanje trajanja postupaka uvođenjem pravila koncentrirane rasprave od najviše tri ročišta, učinkovitijom ovrhom u kojoj su zaštićene socijalno ugrožene skupine dužnika, jačanjem kapaciteta Vrhovnog suda te novčanim stimulacijama za dužnosnike koji rade na najsloženijim i starim predmetima.;
4. Kompetentnije pravosudne dužnosnike uvođenjem objektivnih i provjerljivih kriterija izvrsnosti u postupke imenovanja i napredovanja pravosudnih dužnosnika, većim ulaganjima u kontinuirano usavršavanje pravosudnih dužnosnika i razvoj mekih vještina te jačanjem kapaciteta Pravosudne akademije.
5. Odgovornije pravosudne dužnosnike koji stvarno mogu biti pozvani na odgovornost zbog neurednog obnašanja dužnosti, osobito odugovlačenja u vođenju postupaka, u neovisnom postupku utvrđivanja stegovne odgovornosti od strane neovisnih stegovnih istražitelja – sudaca – i Posebnog stegovnog vijeća DSV-a.
6. Financijski održiv pravosudni sustav u kojem bi dugoročni cilj trebalo biti samofinanciranje u omjeru od barem 50% uz istodobno postupno smanjenje izravnih transfera iz proračuna opće države.
7. Otvoren i transparentan pravosudni sustav koji objavljuje sve svoje odluke i podatke o svom radu te ima razvijenu strategiju medijske komunikacije i suradnje s vanjskim dionicima.

Zdravstvo i mirovine

U zdravstvenom i mirovinskom sustavu valja zadržati najviši mogući stupanj solidarnosti, s tim da se moraju provesti nužne mjere racionalizacije. Hrvatski zdravstveni sustav je već duže vrijeme generator dugova zbog lošeg upravljanja. Građani imaju pravo očekivati bolju uslugu za novac koji se izdvaja za financiranje golemog sustava koji je previše birokratiziran. Uvriježeno je mišljenje da se radi o «besplatnom zdravstvu» u Hrvatskoj. Međutim, činjenice su nešto drugo. Na prosječnu neto plaću djelatnik državi plaća još 67% «doprinosa» i poreza. Termin doprinos bi trebao značiti dobrovoljno sudjelovanje u financiranju nečega, ali ovdje nema ničeg dobrovoljnog jer se radi o prisilnom mehanizmu. Od tih 67%, otprilike 32,5% se uplaćuje u HZZO. To znači da Hrvat s prosječnom plaćom godišnje izdvaja za zdravstvo 15.600 kn. Ako radi cijeli život za prosječnu plaću, tijekom 40 godina izdvoji 624.000 kn. To sigurno nije «besplatno zdravstvo». Pri tome su liste čekanja za pojedine preglede i zahvate tolike da se počesto koriste usluge privatnog zdravstvenog sektora. Domovinski pokret smatra da valja ispitati i druge modele pružanja i osiguravanja zdravstvene zaštite osiguranicima koji moraju imati više autonomije u izboru načina zdravstvenih usluga.

Vodeći uzrok oboljenja i smrti u RH su kardiovaskularne bolesti, kao i dijabetes od kojeg boluje oko 500.000 građana (sa svakodnevnim rastom ovih podataka jer se radi o globalnoj epidemiji). Temelj smanjenja izdataka u zdravstvenom sustavu mora biti prevencija bolesti (primarna i sekundarna), a nju je moguće ostvariti isključivo kontinuiranom edukacijom građana o zdravom načinu života. Ovdje primarnu ulogu treba i mora imati edukacija o načinu zdrave prehrane. Nedopustivo je da narod obolijeva, troškovi liječenja na svim osnovama posljedično rastu, radikalno se narušava kvaliteta života, dok eminentni svjetski stručnjaci i rezultati znanstvenih istraživanja neosporivo pokazuju kako je velik dio ovih bolesti moguće spriječiti, tj. prevenirati zdravim načinom života i pravilnom prehranom. Ove edukacije moraju biti sustavne, obvezne, dolaziti «odozgo» te biti kontinuirane jer istraživanja pokazuju da je upravo edukacija iz domene zdravog načina života ključna.

S druge strane, ne postoji okvir koji nagrađuje liječnike i medicinske sestre, te omogućuje njihovo profesionalno napredovanje. Kao i u drugim europskim zemljama, treba omogućiti da bude jasno definirana konkurencija na području zdravstvenog osiguranja jer jedino na taj način možemo očekivati racionalnije poslovanje i poboljšanje razine usluga. Ključno je inzistiranje na promoviranju transparentnog, decentraliziranog zdravstvenog sustava s posebnim naglaskom na prava pacijenata na

jednaku dostupnost kvalitetne zdravstvene usluge.

Slično je i s mirovinskim sustavom po kojem radnici «izdvajaju» za svoju mirovinu, a ustvari se taj novac troši u sklopu tekuće državne potrošnje. Čak i sredstva koja idu u tzv. drugi stup završe u fondovima koji su obvezni 2/3 svoje imovine uložiti u državne obveznice, odnosno, opet u tekuću državnu potrošnju. Taj začarani krug moguće je prekinuti samo ozbiljnom reformom i dopuštanjem korisnicima da sami odlučuju barem o dijelu izdvajanja za svoju mirovinu. Vrlo je upitan sustav koji novac svojih građana putem mirovinskih fondova daje na upravljanje bankama u stranom vlasništvu. Ti isti mirovinski fondovi kupuju državne obveznice, što znači da država jamči njihovu opstojnost dok se na taj način istovremeno gubi veliki dio novca.

Zdravstvo i mirovine

Znanost, obrazovanje, kultura i mediji

Umjetničke i medijske slobode su zagarantirane, ali Domovinski pokret smatra da se iz državnog proračuna ne trebaju financirati tzv. nevladine udruge kao ni mediji koji su izrazito ideološki obojeni, a neki od njih služe kao prostor sustavne protuhrvatske kampanje. Svjedočimo kako godinama zatvoreni krug ljudi dobiva javni novac za razne filmske, kazališne itd. projekte koji su često smišljeni radi šokiranja i vrijeđanja hrvatske javnosti. Štiteći zagarantiranu umjetničku slobodu tu praksu treba prekinuti i učiniti dodjelu novca transparentnijom i pravednijom. Naglasak treba biti na promicanju hrvatske nacionalne kulture i uklanjanju jezika mržnje iz javnog prostora.

Reformu obrazovanja treba kontinuirano usklađivati s modernim tehnološkim promjenama u svijetu u oblasti prirodnih i tehničkih znanosti. U području humanističkih znanosti ne smije se zanemariti briga o povijesnom naslijeđu, **kulturnoj baštini** i o tradicionalnim vrijednostima hrvatskog društva.

Domovinski pokret snažno će se založiti za postupno ukidanje segregacijskih elemenata u školama srpske nacionalne manjine u Vukovaru, uz povećanje integracijskih elemenata koje osigurava hrvatski obrazovni sustav. Na tom ćemo području slijediti najbolju praksu drugih multietničkih članica Europske unije.

Domovinski pokret podržava i podupire predškolske ustanove, škole i obrazovne institucije nacionalnih manjina kao zalag kulturne raznolikosti i kulturnog bogatstva Republike Hrvatske.

Obrazovni sustav treba biti temelj za osiguranje ekonomske uspješnosti RH, a ekonomija treba biti utemeljena na znanju. U Hrvatskoj se puno govori o važnosti obrazovanja i znanosti, ali podaci pokazuju da učenici sve slabije usvajaju gradivo. Roditelji su prisiljeni plaćati dodatne instrukcije i posebne tečajeve za pripremu državne mature, što ukazuje da redovita nastava u školama nije dostatna ili se izvodi na neadekvatan, zastarjeli i neučinkovit način. Učitelji nemaju prostora za kreativne aktivnosti, nastavnog gradiva je sve više i cijeli sustav počiva na zadovoljavanju forme, dok je sadržaj marginaliziran. Nadalje, sustav obrazovanja na svim razinama ne prati moderne trendove (npr. finsko obrazovanje koje je godinama u vrhu najboljih obrazovnih sustav) već se od djece traži isključivo repetitivno znanje koje se i ocjenjuje na zastarjele načine, a koje prati zastarjeli način frontalnog održavanja nastave.

U moderno digitalno doba djecu nema smisla poticati na isključivo "učenje na pamet" već ih treba spodučiti životnim vještinama. Istraživanja jasno pokazuju kako 80% uspjeha na poslu ovisi isključivo o emocionalnoj inteligenciji koja u RH do sada nije našla svoje mjesto niti na jednoj razini obrazovanja što povratno ima izravni učinak na cijeli sustav. Obrazovni sustav treba stvarati stabilno okruženje za učenike te biti holistički, osiguravajući pojedincu intelektualni, socijalni, emotivni i kognitivni razvoj. Stoga se, u kontekstu obrazovanja, Domovinski pokret zalaže za:

1. škole koje na svim razinama (uključujući i predškolsku) trebaju biti odgojno-obrazovne ustanove u kojima se velika pozornost stavlja na odgojnu komponentu;
2. ukidanje kontinuiranog brojčanog ocjenjivanja znanja (testiranje kroz kvartalne ispite), te uvođenje opisnih ocjena za prva 4 razreda osnovne škole;
3. povećano trajanje pauze u osnovnim i srednjim školama (ukupno 75 minuta pauze dnevno);
4. obvezno profesionalno usavršavanje učitelja i profesora (ne samo iz domene njihove ekspertize već i u kontekstu socijalnih vještina);
5. povećanje statusa učitelja/profesora u društvu koji povratno isti trebaju opravdati pristupačnošću, kompetentnošću i naklonjenošću učenicima/studentima;
6. pokretanje programa za rad s darovitom djecom u osnovnoškolskom obrazovanju;
7. uvođenje koncepta emocionalne inteligencije na svim razinama obrazovanja (već od vrtićke dobi);
8. uvođenje profesionalnog usmjeravanja u osmom razredu osnovne škole kako bi se djeci predstavila moguća zanimanja, rasponi plaća, perspektive zapošljavanja, potrebne razine završenog obrazovanja, upoznavanje s tržištem rada i poduzetničkim mogućnostima;
9. djecu od osnovne škole podučavati osnovnim životnim i ekonomskim konceptima (upravljanje vremenom, upravljanje kućanstvom – od kućanskih poslova, odvajanja otpada do upravljanja financijama, samostalna priprema zdravih i nutritivno bogatih obroka);
10. poboljšane uvjete prehrane za osnovne škole (jasna provedba Školske sheme), ali i srednje škole u kojima za to ne postoji zakonska obveza; u ovom segmentu nužno je paralelno raditi na edukaciji djece u kontekstu zdrave prehrane s ciljem prevencije pretilosti u dječjoj i adolescentskoj dobi.

Zalažemo se da roditelji dobiju veću slobodu u izboru škola koje će pohađati njihova djeca. Naša javna sveučilišta imaju osigurano financiranje od strane države, ali ne pokazuju dobro upravljanje tim sredstvima. Država određuje godišnje kvote za

upis studenata koje ne odražavaju stvarne potrebe na tržištu rada. To stanje ćemo promijeniti i prilagoditi ćemo obrazovni sustav tako da zaista odgovara zahtjevima proizvodnje i uopće društva. Ovdje treba istaknuti da sveučilišna diploma nužno ne znači brzo zapošljavanje, nego da o tome odlučuje tržište rada koje traži i druge strukovne djelatnosti i male obrte.

Tehnološki napredak je glavni čimbenik promjene strukture proizvodnje i presudan je za gospodarski rast, a samim tim i za kvalitetu života u nekoj državi. Napredak tehnologije ovisi o organizaciji znanstvenog, istraživačkog i obrazovnog sustava kojeg treba ustrojiti učinkovita državna politika. U Hrvatskoj tog ustroja nema i sve je prepušteno slučaju i poduzetništvu kreativnih pojedinaca koji su iznimka, a ne pravilo. Domovinski pokret zalaže se za razvoj kreativnih, znanstveno-istraživačkih i inovatorskih potencijala koji, uz kvalitetnu i sustavnu podršku države, mogu postati zamašnjak u gospodarskom razvoju Hrvatske. Zalagat ćemo se za oživljavanje prerađivačke industrije, izradu strategija tehnološkog razvoja, veće investicije u proizvodne kapacitete, te vraćanju istinskog suvereniteta nacionalnoj valuti koja mora postati mjerilo vrijednosti nacionalnog gospodarstva.

**Znanost,
obrazovanje,
kultura i
mediji**

Nacionalna sigurnost, obrana i branitelji

Vodit ćemo posebnu brigu o dostojanstvu naših branitelja i njihovih obitelji, jer je Hrvatska nastala na njihovim velikim žrtvama. Inzistirat ćemo na raščišćavanju odnosa s agresorima iz Domovinskog rata što posebice podrazumijeva rješavanje pitanja nestalih, plaćanje odštete zarobljenicima koncentracijskih logora, povrat svih arhiva (uključujući i one iz vremena bivše države) i pokradene imovine, te uređenje granica.

Hrvatska ima jamca sigurnosti u NATO savezu i osloncu na SAD i EU, no mora i dalje razvijati i osuvremenjivati svoju vojsku i vlastite proizvodne kapacitete. Preuzete obveze o izdvajanju iz BDP-a za obranu vidimo kao potencijal za investicije u razvoj vlastitog programa izrade oružja, borbenih vozila i plovila, te vojne opreme.

Hrvatska u odnosu prema NATO-u treba ispunjavati svoje preuzete obveze potvrđujući kako je pouzdan saveznik. Suočavamo se s novim prijetnjama nacionalnoj sigurnosti, stoga pripravnost, tehnička i ljudska, mora biti na najvišoj razini. Masovni pritisak izbjeglica i migranata veliki je izazov za cijelu Europu pa tako i za RH. Inzistirat ćemo na zadržavanju suverenog prava odlučivati o tome tko smije i pod kojim uvjetima ulaziti u našu zemlju. Suverenost svake države očituje se u njenoj sposobnosti očuvanja granica i zaštite stanovništva od mogućih ugroza što podrazumijeva sve oblike zaštite.

Vanjska politika

Naša skupa i razgranata predstavništva po svijetu nisu u funkciji gospodarske diplomacije. Njihovi su rezultati na tom planu zanemarivi i to moramo promijeniti.

Dio smo Europske unije i to želimo ostati, ali nam nije prihvatljivo njezino pretvaranje u centraliziranu naddržavu. EU vidimo kao konfederaciju suverenih država. Važno je u tom kontekstu približavanje Višegradske skupini budući da se radi o državama i narodima sličnih povijesnih iskustava, sličnog položaja i istih pogleda na suvremena europska i svjetska gibanja.

Domovinski pokret želi dobre odnose sa susjedima, ali ne pod svaku cijenu. Inzistiramo da Republika Srbija ispuni sve propisane uvjete želi li ulazak u EU, te uz već navedene uvjete iz poglavlja o hrvatskim braniteljima, povede više računa o zaštiti hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, dajući im ista prava koja imaju Srbi u Hrvatskoj. Položaj Hrvata u BiH je od najvećeg nacionalnog interesa, a njihov status potrebno je bolje definirati novim izbornim zakonom kojim bi se Hrvatima omogućio izbor člana predsjedništva bez opstrukcija od strane većinskih naroda.

Ustavna reforma, izborni zakon, reforma vlade i lokalne samouprave

Ustavne promjene su preduvjet za pokretanje bilo kakvih reformi u društvu, a sadržaj i hijerarhija pravnih pravila koja će temeljem tih reformi proizaći, moraju biti usklađeni s hrvatskom kulturom i naslijeđem.

Ustavno treba redefinirati ulogu predsjednika RH i dodatno afirmirati referendum kao izravnu volju naroda, te olakšati uvjete za njegovu primjenu. Izborni zakon zahtijeva nužne promjene kao i cijeli niz zakona kojima se regulira rad sudbene vlasti u RH. Hrvatski ustavnopravni sustav preferira predstavnički mandat saborskih zastupnika koji je neobvezujući. To znači da su zastupnici u svom djelovanju neovisni o stavovima onih koji su ih izabrali, jer ih birači ni na koji način ne mogu opozvati za vrijeme trajanja mandata. Nakon ulaska u Hrvatski sabor, zastupnik zastupa cijeli narod, a ne samo birače ili izbornu jedinicu koja ga je izabrala. Na ovaj način se omogućuje trgovina zastupničkim mandatima i stvaranje neprincipijelnih saveza koji nisu u državnom interesu nego u interesu pojedinaca i političkih opcija.

Domovinski pokret zalagat će se za redefiniranje položaja i uloge saborskog zastupnika u smislu njegove veće odgovornosti biračima koji su mu ukazali povjerenje, kao i izornoj jedinici koju predstavlja.

Domovinski pokret smatra da je rezerviranje određenog broja mjesta u Hrvatskom saboru za bilo koju nacionalnu manjinu protivno logici proporcionalnih izbornih sustava i kontraproduktivno za zaštitu prava nacionalnih manjina. Ovaj model stvarno ne doprinosi podizanju razine zaštite manjina i njihovoj inkluziji u društvo, već služi posve drugim političkim svrhama i zlouporabi nacionalnih manjina radi ostvarivanja osobnih interesa uske skupine.

Vijeće Europe, Venecijanska komisija, ali i Europski sud za ljudska prava ostavljaju vrlo široku marginu prosudbe državama u pogledu načina na koji će osigurati političku zastupljenost nacionalnih manjina u nacionalnim parlamentima. Sa stajališta Venecijanske komisije prihvatljivi su različiti modeli, poput ukidanja izbornog praga za stranke nacionalnih manjina (iako je Europski sud upozorio da to nije obvezno), uvođenja kvota za nacionalne manjine na izbornim listama političkih stranaka, ili model rezerviranih mjesta u parlamentu za nacionalne manjine.

Međutim, model rezerviranih mjesta u parlamentu je primijenjen u rijetkim demokratskim državama i najviše je zastupljen kao metoda uspostave mirnog stanja u

poslijeratnom razdoblju ili u složenim državama. Ovaj sustav stoga imaju Armenija, Kina, Cipar, Iran i Indija. U Europi ovaj model primijenjuju samo Slovenija i Hrvatska, te onedavno Mađarska u pogledu obvezne zastupljenosti hrvatske manjine. Zapadne demokracije pak ne primjenjuju ovaj model.

Također, postojeći način izbora predstavnika nacionalnih manjina ne jamči da će ih u Hrvatskom saboru stvarno predstavljati zastupnici iz njihovih lokalnih zajednica koji najbolje razumiju potrebe i probleme nacionalnih manjina na pojedinim područjima Hrvatske, osobito onih koje žive u nerazvijenim područjima.

Domovinski pokret će se stoga zalagati da nacionalne manjine budu birane u Hrvatski sabor prema općem proporcionalnom izbornom sustavu uz obvezujuće kvote na izbornim listama za nacionalne manjine, prema nizozemskom modelu.

Naime, svaka nacionalna manjina predstavljena po određenoj političkoj stranci ili nezavisnom kandidatu mogla bi sudjelovati na izborima pod jednakim uvjetima kao i ostale izborne liste. S obzirom da u 10 hrvatskih županija postotak Srba prelazi 5% stanovništva, a u 3 županije prelazi 10% stanovništva, predstavnici srpskih stranaka u svakom slučaju prelaze izborni prag u izbornim jedinicama koje se preklapaju s tim županijama. Isto tako, izborni prag prelaze i Česi u Bjelovarsko - bilogorskoj županiji te Talijani u Istarskoj županiji.

Međutim, u svim izbornim jedinicama u kojima se nalazi najmanje 3% pripadnika svih nacionalnih manjina u ukupnoj strukturi stanovništva, političke stranke bi bile dužne uvrstiti u izbornu listu određeni broj kandidata nacionalnih manjina, uvažavajući demografsku strukturu svoje izborne jedinice.

U tom slučaju bi birači takve liste mogli iskoristiti dva preferencijalna glasa - jedan za bilo kojeg kandidata s liste i jedan za predstavnika nacionalne manjine na listi. Preferencijalnim glasom za nacionalne manjine osiguralo bi se da kvota doista rezultira ulaskom predstavnika nacionalne manjine u sastav Hrvatskog sabora.

Na ovaj način bi se osigurala u Hrvatskom saboru zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina upravo iz onih izbornih jedinica i područja Hrvatske u kojima nacionalne manjine i žive, a njihovi zastupnici bile bi osobe koje doista razumiju njihovu lokalnu problematiku. U ovom modelu pripadnici nacionalnih manjina bi i nadalje mogli birati žele li s jedne strane glasati za manjinsku stranku ili nezavisnog zastupnika koja se natječe pod istim uvjetima kao i ostali kandidati, ili s druge strane pokloniti povjerenje određenoj političkoj stranci koja promovira predstavnike nacionalnih manjina i preferencijalnim glasom takvom predstavniku osigurati ulazak u Hrvatski sabor. Također bi se očuvala tajnost glasovanja.

Političke stranke koje ne bi ispoštovale obvezu uvrštavanja kvote za nacionalne manjine ne bi bile kažnjavane posebno zbog toga kako kvote ne bi predstavljale previeliku prepreku malim strankama da sudjeluju na izborima. Međutim, političke stranke koje bi poštivale zakonsku obvezu kvota bile bi dodatno nagrađene stimulirajućim sredstvima iz državnog proračuna.

Nacionalne manjine koje ovim izbornim sustavom ne bi ušle u sastav Hrvatskog sabora imenovale bi svoje predstavnike u saborski odbor za nacionalne manjine.

Domovinski pokret zalagat će se i za smanjenje broja ministarstava sukladno pozitivnim rješenjima drugih zemalja, a neka od ministarstava treba dislocirati u cilju decentralizacije upravljanja državom. Prevelik je i broj općina, a za njihovu "restrikciju" ključni je kriterij sposobnost samofinanciranja.

**Ustavna
reforma,
izborni
zakon,
reforma
vlade i
lokalne
samouprave**

Kvaliteta života

Ekonomski razvoj mjeri se BDP-om koji je isključivo monetarna mjera i koji ima brojna ograničenja u metodološkom smislu. Posebice je pogrešna interpretacija BDP-a kao indikatora kvalitete života i blagostanja u državi (o tome govori i inicijativa Europske komisije naziva Beyond GDP).

Uočeno je nepostojanje statističkih indikatora za mjerenje stvarnog razvoja i blagostanja u RH, a koji nisu isključivo bazirani na monetarnim osnovama te koji pored objektivnih (ekonomskih) pokazatelja uključuju i one subjektivne (ispitivanje percepcije građana). Manjak informacija, tj. nepostojanje rezultata istraživanja subjektivne percepcije građana o stanju u državi te kvaliteti života općenito, postaje ozbiljno ograničenje za djelotvorno upravljanje razvojem, kako na lokalnim homogenijim razinama, tako i na nacionalnoj.

Ovakve analize trebaju biti u nadležnosti određenih državnih institucija i provoditi se kontinuirano na nacionalnom i lokalnom nivou. Prateći svjetske trendove u razvijenim društvima, predlažemo i osnivanje određenog državnog tijela koje će se baviti svim aspektima kvalitete života. Politiku je potrebno voditi na način da dobrobit građana bude u središtu interesa.

Potrebno je napraviti analizu kvalitete života u Hrvatskoj (prema zadnjem istraživanju RH zauzima 27. od 28 mjesta u EU-u - iza je samo Bugarska), otkriti regije u kojima je ona najmanja, kao i normalne raspone koji će omogućiti detektiranje marginaliziranih skupina. Ova istraživanja treba provoditi sustavno i na redovitoj osnovi, te politike u velikoj mjeri (koliko je moguće) bazirati na rezultatima ovih istraživanja. Javnost s njima treba biti upoznata putem medija, kao i kroz sve razine obrazovanja. Politika treba i mora biti sprega onih koji donose odluke kao i onih koji posljedice tih odluka najviše osjete, a to su upravo građani.

Zaštita prirode i okoliša i održivi razvoj

Danas se među prioritetima svake moderne državne politike svakako nalazi zaštita okoliša te posebno borba protiv klimatskih promjena. Domoljublje je i odnos prema našem okolišu, zemlji, vodi, zraku i čovjeku. Hrvatska ima mnoge neiskorištene komparativne prednosti u odnosu na druge europske zemlje kojima može graditi poziciju lidera održivog razvoja i "zelene oaze Europe".

Politika zaštite okoliša uključuje kontinuiranu i sustavnu brigu u mnogim segmentima kao što su podizanje učinkovitosti korištenja prirodnih resursa, očuvanje bioraznolikosti, smanjenje zagađenja zraka, upravljanje otpadom s ciljem uspostave kružne ekonomije te očuvanje šuma i voda, te ribljeg fonda.

Održivi razvoj nije ograničenje gospodarskog rasta već osiguranje ekonomske aktivnosti koja je u ravnoteži i harmoniji s okolišem. Umjesto degradacije okoliša i ekosustava, održivi razvoj nudi mnoge, za Hrvatsku neotkrivene mogućnosti, ne samo u energetici, turizmu, medicini i poljoprivredi, već i u gospodarstvu općenito. Ovdje je veliki prostor za inovativnost i povećanje učinkovitosti na svim poljima koje za krajnji rezultat imaju i povećanu konkurentnost i nova radna mjesta. Ekoindustrija ili ekološka tehnologija zapošljava u EU-u sve veći broj ljudi i posljednjih godina bilježi brzi rast od prosječno 7% godišnje. Na razini EU-a je u ekoindustriji izravno zaposleno 3,4 milijuna, što je više od broja zaposlenih u auto-industriji. Ekoindustrija uključuje niz novih, ekološki prihvatljivih industrija koje nastoje odgovoriti na brojne izazove današnjice, a svojim razvojem generiraju ekonomski rast i kreiraju nova radna mjesta. Obnovljivi izvori energije, energetska učinkovitost, ekoindustrija i učinkovito korištenje resursa nude veliki prostor za inovativnost koja u konačnici povećava konkurentnost gospodarstva, a istovremeno čuva dobro stanje okoliša za generacije iza nas.

Zaštita prirode treba se i dalje provoditi s ciljem očuvanja bioraznolikosti i prirodnih vrijednosti. Republika Hrvatska obiluje prirodnim ljepotama koje su jedan od njezinih važnih resursa. Posebno je potrebno štiti poljoprivredne površine, krški prostor, šume i vode kao iznimno značajne resurse. More čini 35,4% ukupne površine RH, te je važan gospodarski i strateški resurs.

Kvaliteta zraka u RH je donekle zadovoljavajuća ali i dalje treba raditi na sustavnom praćenju njegove kvalitete te definiranju mjera za poboljšanje, posebno glede dušikovih oksida, nespecificiranih čestica te drugih specifičnih zagađivala. Monitor-

ing stanja prirodnih voda nije zadovoljavajući, posebno našeg Jadranskog mora te je hitno potrebno ojačati samostalnu sposobnost za sustavno praćenje kvalitete, identifikaciju problematičnih zagađivala i lokacija, te definiranje mjera zaštite. Potrebno je i snažnije djelovanje sukladno nitratnoj direktivi. Rezerve vode za vodoopskrbne svrhe su relativno velike, ali kvaliteta vode iz različitih sustava je vrlo neujednačena, te je treba dovesti na razine koje su propisane u EU. Gospodarenje vodoopskrbnim sustavima je atomizirano po jedinicama lokalne samouprave, te se zalažemo za uspostavljanje regionalnih centara gdje god će to biti učinkovitije i smanjiti troškove upravljanja.

Gospodarenja otpadom treba sukladno međunarodnim obvezama hitno staviti u kontekst kružne ekonomije osiguravajući ujedno i resursnu učinkovitost i visoke stope recikliranja. U tu svrhu je potrebno prioritetno staviti preostala raspoloživa financijska sredstva Operativnog programa EU Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Novim zakonskim rješenjem potrebno je adresirati problem neodgovornosti onih jedinica lokalne samouprave koje ne postižu pomake u smjeru kružnog gospodarenja otpadom sukladno Planu gospodarenja otpadom RH iz 2017.

Pozornost treba obratiti na implementaciju koncepta kružne ekonomije koja počiva na principu 4R (repair, reuse, remanufacture, recycle), te djelovati proaktivno u kontekstu EU zakonodavstva (izmjene 6 direktiva u paketu cirkularne ekonomije Europske komisije) na nacionalnoj razini (kroz poticajno zakonodavstvo), ali i regionalnoj i lokalnoj (kroz obrazovanje, projekte, implementaciju).

Domovinski pokret svoju tzv. "Zelenu politiku" temelji na sljedećim programskim točkama:

1. tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu smanjenjem potrošnje fosilnih goriva - (cilj do 2050. godine bez upotrebe fosilnih goriva, kao i EU);
2. snažno uključivanje obnovljivih izvora energije;
3. poticanje izrade energetski pasivnih kuća - posebice u slabije naseljenim područjima;
4. snažna tranzicija u kružno gospodarenje otpadom;
5. zaštita nacionalnog šumskog bogatstva;
6. zaštita nacionalnog vodnog bogatstva (posebna zaštita izvora pitke vode);
7. dodatno poticanje proizvodnje i potrošnje ekoloških proizvoda;
8. zakonsko ograničenje upotrebe genetski modificiranih organizama - GMO;
9. zakonsko ograničenje bušenja Jadranskog podmorja u svrhu eksploatacije plina ili nafte.

www.domovinskipokret.hr